Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Appellatio cuiusdam peccatoris a divina iusticia ad misericordiam

urn:nbn:de:bsz:31-300776

Visual Library

aut alicuius amicorũ veſtrorũ/certitudi⸗
naliter puteris. Et pariformit/ad voſmet
ipſas reuerſe ſi fueritis/quotieſcunqꝫ va⸗
ne glorie ventũ ſonare ꝑceperitꝫ nihil vo⸗
bis nocebit hic ſibilꝰ. conſiderabitis enĩ
voſmetipſas. intuẽtes defectus proprios
dicẽtes intra vos. tale peccatũ nefandũ ac
talia miſera ꝑpetraſti. ⁊ quomõ ergo cogi
tare auſa es/talẽ deuotiõem a deo tibi ob
tua merita cõcedi. ¶ Interea cũ ad aliquẽ
electorũ aut electarũ. vos cõtingit cõuerti
audacter eidẽ dicatis/ quia a deo ad ipm
trãſmiſſi fueritis ad petendũ ſuã elemoſy
nã gratiarũ. Nec ſic falſum dicetis. Sine
enĩ dei inſpiratõne/aliquẽ ſanctorũ deꝓ⸗
cari velle ſeu voluntatẽ habere nõ poteſtꝭ.
Poteritis igitꝭ ipm alloqͥ dicentes. ꝙ ex q̃
dei cõplacet volũtati/ vt ipm ſanctũ exore
tis refutare vos omĩno ei nõ licet quin ꝓ
vobis idem ipe ad deũ intercedat. elemo⸗
ſynã expetendo ex quo eũ requiritis. Ma⸗
gna enĩ foret ruſticitas ⁊ indignũ omĩno
alicui/refutare ⁊ ſpernere quẽpiam diligẽ
tius ſe reqͥrentẽ. Dicere nihilominꝰ pote⸗
ritis huiuſmõi electis a veſtra deuotõe re⸗
quiſitis/qꝛ plures veſtris oratiõibꝫ ꝑſecu
tores crudeles/cõuerſi ſunt. multo magis
igitꝭ facere precẽ debetis ꝓ his qui vos nũ
q̃ ꝑſecuti ſunt. ſed mõ deuotius deprecã⸗
tur. ¶ Deinde attẽdite diligẽtius in cu⸗
iuſlibet ſancti feſtiuitate/bona miſericor⸗
die ab ipſo dũ hic vixerat patrata. ſuppli⸗
cantes/vt et vobis faciat ſimilr. reducẽdo
eadẽ/ad bona animarũ veſtrarũ. ¶ Cõſi
derate inſuꝑ maximã ſanctoꝝ ac ſanctaꝝ
angelorũqꝫ cohortẽ ſiue multitudinẽ. ⁊ a
ſingulis eorũ deuotius rogetis/ quatenꝰ
apud deũ vnum remiſſionis diẽ impetra⸗
re dignetꝭ. pro pene relaxatõe ob veſtra de⸗
merita debite. Et certe obtineretis vltra
mille milia dieꝝ/ ſi ab ipſis exaudiri vos
cõtingeret. Et exaudimini vtiqꝫ/ſi ſolum
mõ debito ⁊ ꝯgruo/eos depcemini ¶ De
mũ oremus ſuꝑ om̃ia/ ꝙ deus om̃ipotẽs
iudicet puniatqꝫ nos in ſua curia miſeri⸗
cordie in p̃nti ſeculo. et nequaq̃ in curia
iuſticie ſue rigoroſe/puta in inferno Et h̃
eſt ꝙ oratis dicentes. dñe ne in furore tuo
arguas me. ⁊c. ¶ Faciatiſqꝫ nihilominꝰ
dilectiſſime/ ꝓceſſionẽ veſtrã in infernũ/
et hoc timorẽ ꝫ reportando. In ꝑadiſum
etiam atqꝫ in purgatoriũ pro gente veſtra
ſanctaqꝫ matre eccleſia deũ exorãdo Spe
ciali vero pro parẽtibus cognatis ⁊ ami⸗
cis viuis ac mortuis. ¶ Finit

¶ Ua

Sequitur tenor ap
pellatõis cuiuſdã peccatoris/a diuina iu
ſticia ad diuinã miſericordiã ab eodẽ can
cellario edite.

In tua O regina celi/⁊ mũdi toti⸗
us dña/dei genitrix illibata virgo
Maria ac veſtrũ oim celeſtis re⸗
gni proceꝝ. ciuitatis eterne cõciuiũ ⁊ bea
te felicitatis coheredũ/ corã dei throno et
agno iugiter aſtantiũ/tuiqꝫ ſacer euange⸗
liſta Johes pudicicie virginalis paranim⸗
phe/celeſtiũ ſcrutator egregie/⁊ diuinoꝝ
ſcriba doctiſſime/tanq̃ in ꝑſone ſingulis
autẽtice/⁊ ꝓrogatiue ſanctitatis ⁊ dilectõ
nis amplioris digniſſime p̃ntia. Ego. N
om̃iũ filiorũ dei ingratiſſimꝰ. meritorum
pauꝑrimus. ⁊ ſcelerũ heu abũdantiſſimꝰ
ab oim peccatorũ meoꝝ grauaminibꝫ fir
mo correctõnis propoſito ⁊ aio ad emen⸗
datõem vite melioris fiducialit appellan
di/⁊ lacrimarũ mearũ profluuijs. a diſtri
ctiſſima tua dñe iuſticia. ad clemẽtiſſimã
bonitatis tue miſericordiã ꝓuocandi. di⸗
co ꝓteſtor confiteor ⁊ ꝓpono. Et licet ego
peccator impiꝰ indignus ⁊ miſerrimꝰ tan
tilla mea tpa pueritie metas/adoleſcentie
curſum ⁊ ꝓuectõem virilitatis mee ꝓgreſ⸗
ſum. imo om̃es vite mee ꝓceſſus. Annos
mẽſes dies horas ⁊ momenta timore tuo
poſt poſito. animo irreuerẽti ⁊ infrunito
cogitatu. deſiderijs ⁊ conatibus malis vo⸗
luntate propoſito ⁊ cõſenſu peioribꝫ. nec⸗
non ope ꝯſuetudine ⁊ contẽptu peſſimis
inceſſanter ⁊ impie trãſegerim. legẽ tuam
peccãdo dereliqͥrim. iuſticias tuas ꝓba⸗
uerim. grãꝫ tuã abiecerim. mãdata tua
nõ cuſtodierim. ſalutaria tua cõſilia ⁊ mo
nita ꝑuipenderĩ. pietatis opa. ſegniter ne
glexerim. dona ſpũs ſeptiformis/mortali
ter a me repulerim. btitudines ⁊ virtutes
malicioſe ſpreuerim. eccl̃iaſticis me ſacra
mẽtis indignũ reddiderim. temereqꝫ bo⸗
ni proprie ſalutis imemor peccata cõmi⸗
ſerim. obſeruãtias eccleſie ſancte catholi⸗
cas ⁊ precepta/ꝑtinaciter tranſgreſſus. fla
gicioſis meis opibꝫ/fidẽ tuã violauerim/
peccatis meis rurſum te fili dei crucifixerĩ
om̃ibus tuis bñficijs ⁊ donis gratuitꝫ in
gratꝰ extiterĩ flagella tua licet pauca. mur
murãdo ſuſceperi. ¶ In ſuꝑbia vite. aua

ricia cordis. inquinatiõe mētis ⁊ corpis:
inuidioſ actib⁹ peculiarib⁹ caſtrimargijs
iracūdis motib⁹. acedioſis torpib⁹. innūe-
ris voluptatib⁹ actualibus culpis morta-
libus ⁊ criminalib⁹ vicijs. venialib⁹ pecca-
tis. offenſis ſpūalib⁹. corpis cordis ⁊ oris
iniq̄tatib⁹. factis illicitis. ꝑſumptōib⁹ te-
merarijs. crebris inobediētijs. negligen-
tijs et delictis plurimis. et alijs nefandis
exceſſib⁹. ex malicia et fragilitate. oībus
interiorib⁹ ⁊ exteriorib⁹ meis ſenſib⁹ te de-
um meū grauiter ⁊ multipliciter offende-
rim. Et his malis proprijs nō contētus/
mala malis accumulās alijs occaſiōꝫ pec-
cādi ꝑbuerim eos in puteū interitus me-
cum traxerim. Peccātibus conſiliū auxi-
liū ⁊ fauorē impēderim. exēplis ꝑuerſ. ip-
ſe ꝑuerſus/ innocētes ꝑuerterim. Ad pec-
cata que rariſſime defleui q̄ſi canis ad vo-
mitū ⁊ ſus ad volutabrū luti/ poſt lamēta
tanq̄ ea nō planxiſſem/ impudice redieri.
Hec premiſſa ⁊ oīa alia mea facinora/ ti-
bi cūcta videnti/ notiſſima/ ordine/ ſcien-
tia loco tempe ⁊ cauſa/ vltra modū auxeri
⁊ aggrauauerim. mala quoꝝ nō eſt nume-
rus neq̄ter cōmiſerim ⁊ ꝑ ea ſentētiā mor-
tis eterne (qua dicit aīa que peccauerit
ipſa moriet) dānabilr incurreri. in iudici-
um tuū horrendū ⁊ iuſtiſſimū dñe/ ⁊ ī ma-
manū tuā dei viuētis/ ꝑniciose nimis in-
ciderim. indignatōem tuā incurreri. a cō-
ſortio celeſtis exercit⁹ me ſeꝑauerim. et ab
iniq̄tate mea in q̄ viſq̄ adhuc quaſi ꝑ talē-
tum ꝑlūbi reſideo/ vt reſurgere non adie-
cerim. ſempq̄ te dñm vocantē me ad peni-
tētiā nō audiuerim. ꝓmittentē te premia
eterna/ renuerim ⁊ te mortē cōminantē ꝑ-
petuā/ ⁊ diuitias bonitatis patiētie ⁊ lon-
ganimitatis tue/ in aīme mee piculū ⁊ ſa-
lutis diſpendiū cōtempſerim. ¶ Tamen
tu rex fortis ⁊ potēs/ vltor metuende terri-
bilis ⁊ iuſte iudex/ de cui⁹ ore ſedentis in
throno/ ꝓcedit gladi⁹ ꝑ iudiciū ⁊ iuſticiaꝫ
bis acutus: ꝯtra iniuriā oſtēdēs mihi bo-
nitatē ⁊ patientiā/ ſuſtinuiſti ⁊ expectaſti:
vt mihi miſerearis. Prolōgaui iniq̄tatē ⁊
tu bonitatē ꝯtinuaſti/ in caritate ꝑpetua
miſerās dilexiſti me ⁊ attraxiſti/ diſſimula-
ſti ꝓpter penitētiā oēs trāſgreſſiōes me-
as ⁊ ſcelera mea. Contēptus ingratitudi-
nes ⁊ delicta/ nō improperaſti mihi. bñfi-
cia nō detraxiſti ꝓpter crimia. toleraſti pa-
tiēter oīa mea flagicia. cuſtodiſti me ne vl-
tra ea que feci cōmitterē grauiora. Nō fe-
ciſti mihi ſm peccata mea nec iuxta iniq̄-
tates meas. Nō tribuiſti ꝓ malis mala/ ſꝫ
ꝓ malis bona. Nō intuliſti mihi oppro-
bria nō irrogaſti cōuicia. retraxiſti manū
vltricē vibrantē ſup me vindicte gladiū.
diſtuliſti ſentētie mortis executōem. Su-
ſpēdiſti iudiciū ⁊ iuſticiā ꝓrogaſti ſpē cor-
rectōis vite mee terminū ⁊ peccatorū meo-
rū vltionē digniſſimā/ vſq̄ in horā pñtē
miſericorditer auertiſti ⁊ in miſeratōib⁹
tuis multis factū eſt/ vt nō ſim cōſumpt⁹
ne ꝑpetuū ſuſtineā ſaluatōis ꝑiudiciū pa-
trimonij celeſtis iacturā. beate viſiōis ca-
rentiā. damnū corpis ⁊ aīe damnatōis pe-
nā. nō morituri vermis dolorē. inextingui-
bilis ignis incendiū. ſtridorē dentiū. tene-
bras fletū. luctū ⁊ grauamē. ¶ Ex ꝓmiſſis
igit dñe ſi a me faciē auerteris ⁊ miam de-
ſpexeris ſi iniq̄tates meas obſeruaueris/ ſi
in ira tua arguēdo me miam tuā attenue-
ris ⁊ antiq̄ mie recordatus nō fueris. ſi in
perpetuū mihi iraſceris ⁊ miam a me pec-
catore in eternū abſcōderis/ ſi iuſticie tue
ſoliū me iudicatur⁹ aſcēderis/ ⁊ oblit⁹ fue-
ris mei finalr miſerrimi. Sciēs me ꝑ ini-
q̄tatū mearꝫ multitudine ⁊ graui pctōrūꝫ
onere me culpabilr in hac vita grauatū/ ſꝫ
indebite. timēsq̄ verisilr ſi tātis tribula-
tōib⁹ adiutorē nō inuenero/ poſt hanc vi-
tam me plus ⁊ multo forti⁹ aggrauari. Jō
q̄ deus. iudex iuſte/ in his ſcriptūꝫ lachri-
marꝫ mearꝫ atramēto conſcptis. a te irato
⁊ iuſto iudice ⁊ a ſentētie tue diuine iuſti-
cie ad te placatū ⁊ miſericordē patrē miſe-
ricordiarꝫ/ qui tardā neſcis miam ⁊ cui ꝓ-
priū eſt ſemp miſereri ⁊ pcere/ q̄ ſupiorem
nō habes cū tu ſis ſolus altiſſim⁹ ⁊ in mia
copioſus/ ad tribunal tue clemētie boni-
tatis ⁊ mie que iudiciū ſuperexaltat/ in ſpe
venie Ego miſer/ ad te miſericordē cuius
mie non eſt nūerus ꝓuoco ⁊ appello Et te
reginā ⁊ matrē mie oēsq̄ ſctōs ⁊ electōs
dei ⁊ ſpecialiter vos iudices iuſti cōmilito-
nes apłos peto vt inſtāter inſtātius inſtā-
tiſſime/ ꝓ me pctōre miſerrimo. ad deum
meū ſupplicit intercedatis/ ac iterꝫ ⁊ iterū
⁊ cum omī qua poſſum deuotōis ⁊ humi-
litatis inſtantia. a te cui⁹ miſericordia ple-
na eſt oīs terra/ ⁊ per te in celis ꝑparata
⁊ in eternū edificata grām ⁊ veniā. Et q̄
in mia diues es/ clemētiā ⁊ miaꝫ peto mihi
dari. cum ipe de⁹ me⁹ ſis. cui⁹ miſeratōnes

ſunt ſup omnia opa tua. qui cui volueris
immo oim` miſereris ⁊ qui gratiā ⁊ miam
in quacūqꝫ hora peccator ingemuero mi
bi dare poſſis ⁊ velis/ ſubijciēs corpus et
animā/ vitā ⁊ opa. res ſtatū ⁊ tpa mea nec
nō omnes ⁊ ſingulos mie tue adherentes
ſeu adherere volentes ꝓtectōi ⁊ grē abūn
dantiſſime bonitatis ⁊ mie tue dn̄e deus
pater vnigenite Jeſu xp̄e ⁊ ſpūs orphano
rū paraclite īdiuiduaqꝫ trinitas bn̄dicta.
¶ Proteſtor etiā qꝫ p̄n̄tem oratiōis mee
deuotiōem aſpectibꝫ tuis ſepiꝰ publicare
ac mores ⁊ vitā auxilio tuo. quātoceleriꝰ
potero corrigere ⁊ emendare volo. ¶ Ro-
go etiam te fili dei crucifixe/ vt lateris tui
vulneris ſigno. quo illā in cruce pendens
oratōem pater ignoſce illis qz neſciūt qd
faciūt conſignaſti/ ⁊ in qua ꝓ tua reueren
tia es exauditꝰ. hanc etiā oraciūculā me-
am diuine ꝓuocatōis miſericordie clemē
ter cōſignes ⁊ eā miſericordie multe face-
re digneris efficacē ¶ Requirēs te ſacer
ſcriba Johānes quatinꝰ p̄n̄tem meā ora-
tionē. tibi commiſſe virgini matri cū exo-
ratōe ꝓ me publices ¶ Et tu regina miſe
ricordie eā cū oſtēſione ꝓ me pectoris ⁊ vbe
rū tuorū. quē genuiſti dei filio notifices.
¶ Tu quoqꝫ fili clemētiſſime eā patri cū
oblatōne pro me paſſiōis ſanguinis vul
nerū tuorū ⁊ mortis offeras/ acceptabilez
qꝫ facias alme trinitati/ vt ꝑ eam ⁊ alia pie
tatis opa gratiā ⁊ miſericordiā/ peccatorū
remiſſionē ⁊ veniā/ requiē ⁊ vitam merear
ſempiternam. Amen.

¶ Sequitur oratio apoſtolorū.

Quia iuſticiā meam tanqꝫ fragili-
tati ⁊ demeritis tuis intolerabilē
declinās: ad tribunal miſericordie mee tā
qꝫ ad ſupiorē iuſticie/ ſub ſpe venie humi
liter appellaſti. Jdcirco qz ī miſericordia
te redemi in miſericordia te ſaluū feci/ mi
ſericordiā docui/ miſericordiā ⁊ nō mor-
tem volui. miſericors ſum/ miſerator lōga
nimis ⁊ multū miſericors/ immo ſum pa
ter miſericordiarū. Et quia regina glorie
mater miſericordie/ mater mea aſtat ade-
xtris meis/ pro te bona loquēs/ ⁊ miſeri-
cordiā poſtulās/ cui nō eſt mihi fas aliqd
denegare ob reuerentiā ⁊ pietatē multitu-
dinis miſericordie mee. ⁊ interceſſiōz ma
tris mee. oimqꝫ electorū/ gratie ⁊ miſericor-
die in gloria ꝑticipum. Appellationi tue
miſericorditer defero/ ⁊ te ad tribunal mi
ſericordie mee. clemēter admitto. tibiqꝫ vt
miſericordiā conſeqris. oim dierꝫ vite tue
terminū ꝑemptoriū ad ꝓſecutōez mie ⁊ ip
ſius aſſecutōez aſſigno. Ac latam cōtra te
ſententiā iuſticie mee. ꝓpicius relaxo Jta
vt ſi vſqꝫ in finē miſericors fueris/ miſeri
cordiam tn̄ meā quādo aliquādo pecces.
a te non diſꝑgam vt damnē. neqꝫ nocebo
in veritate mea/ vt abijciam te in finez ſed
pro peccato vapulabis. ſed tamen non
peribis. ¶ Finit

¶ Tractatus eiuſdez ¶ x

de oratōe ⁊ ſuo valore ¶ Prima pars

Oportet ſemꝑ orare ⁊ non deficere
Scripſit Tullius accuratiſſime
cōmentariū fratri ſuo de petitiōe
romani cōſulatus/ ſuadēs vt in oīni loco
ſedens ⁊ ambulās/ recogitet ſecuz aſſidue
Quis es tu q̄ petis/ quid petis/ ⁊ a quibꝫ
petis. Subijt animū/ ſcribere tibi germa
ne cariſſime de petitōe/ nō terreſtris cōſu
latus ſed celeſtis incolatꝰ. Ad hoc eni pro
feſſionē tuā vocatōez tuā. ſacerdotiū tuū
dedicata eſſe memineris. Proponas igit
in omni meditatiōe tua. in oīni opatōne
tua. loco ⁊ tpe. quis ⁊ qualꝭ es q̄ oras. quē
vel quos oras. quid vel pro qbus oras:
Ceterū quodlibꝫ iſtorū conſtringito ſub
ꝯſideratōne quadruplici/ ne ꝯfuſiōez in-
finita quedaz mētis euagatio parturiat.
Tu qꝫ es qui oras: Si ad ꝓpria me-
rita reſpexeris/ incertꝰ es an amore vꝫ
odio dignꝰ ſis. Jncertꝰ idcirco an tremen
da cadat ſup te illa ſentētia. Cum is q̄ di-
ſplicet inqt beatus Greg. ad intercedēdū
mittit/ irati animꝰ ad deteriora prouocat
Porro certus dicere poteris cum Jſaya.
Omēs iuſticie noſtre qſi pannꝰ mēſtrua-
te. Certus ꝓterea dicere potes cū Daniele
Non in iuſtificatiōibꝫ noſtris ꝓſternimꝰ
ꝓces noſtras an̄ te Nihilominꝰ tibi cōſciꝰ
eſſe potes ſi fidē. ſi ſpem. ſi dilectōez. ſi do
na tibi cetera quedā cōtulit deꝰ. que ſcire
que recognoſcere potes eſſe gratꝫ data. qꝫ-
uis ſi gratū te faciāt ⁊ nō potius ꝯfundāt
ingratitudinē tuā. prorſus ignoras. Ora
tamen in meditatōne tua/ cū humilitate/
⁊ virtute donoꝝ celeſtiū gratis datorum.
qm̄ ꝓprius motus illorū eſt impetrare ma
gna. ſicut fidei etiā īformis facere miracl'a